

І.Д. Петрухін вважає, що розголошення адвокатської таємниці допустиме, якщо підзахисний повідомив про можливий небезпечний злочин, здійснення якого можна попередити. Не можна не погодитися з думкою М. Ю. Барішевського, який підкреслює, що адвокатська таємниця не абсолютна, вона виникає в інтересах суспільства, і межі її охорони повинні співвідноситися з тими ж інтересами суспільства. Захисник повинний оцінювати суспільну небезпеку, тобто оцінити можливість самого факту злочину і його наслідку. Таким чином, розголошення інформації, необхідної для попередження злочину, може бути законним, якщо в захисника є достатні підстави вважати, що терміну реальної можливості здійснення злочину і неминуча ситуація, коли б відвернення злочину шляхом розголошення інформації є єдиною можливістю для його запобігання [7].

Необхідно відзначити, що коли виникає така ситуація, яка може загрожувати інтересам суспільства, відносини, що характеризувалися зв'язками «захисник – адвокат», переходять у якісно нові відносини, що мають тристоронній зв'язок – «суспільство – захисник – адвокат». Оскільки ми зіштовхувалися з колізією моралі і права. У суспільних умовах, коли правовий статус громадянина знає значення змін, потрібні зміни в законодавчому регулюванні адвокатської таємниці. Вважаємо за необхідне доповнити Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» наступним: адвокатові надається право розголошувати адвокатську таємницю у випадку необхідності запобігання тяжкого чи особливо тяжкого злочину.

На сучасному етапі в Україні, після 23 років реформування та становлення власної правової системи, спостерігається низка проблем, пов'язаних зокрема, з адвокатською діяльністю і охороною адвокатської таємниці.

Основною проблемою діяльності адвоката в Україні вбачається «вічна» тема – захист адвокатської таємниці, що не завершений, адже спостерігається численні прогалини та колізії відповідності одних нормативно-правових актів іншим.

Для вирішення проблем недостатньо однієї теорії, а є необхідним об'єднання досвіду практиків – осіб, які зіштовхуються із перешкодами та проблемами, пов'язаними із недосконалістю законодавчої бази.

ЛІТЕРАТУРА

1. Основні положення про роль адвоката, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у 1990 р. // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – Київ: Юрінформ, – 2000. – № 1.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 22. – Ст. 282.
3. Барішевський М.Ю. Адвокатська етика. 2-е изд. – М.: «Профобразование», 2000. – 312 с.
4. Заборовський В.В., Гечка К.В. Проблеми правового захисту адвокатської таємниці та шляхи їх вдосконалення // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – № 1. – С. 296-298.
5. Колосовський А. А. Право як думка і право як дія. / Наук. вісник Чернівецького ун-ту. – Вип. 4-5. – Правознавство. – 36. наук. пр. – Чернівці: ЧДУ, 1996. – С. 89-100.
6. Логінова С.М. Адвокатська таємниця: теорія і практика. Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.10 / С.М. Логінова; Київ: нап. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2002. – 19 с.
7. Петрухін І. Д. Правосуддя: времє реформ. – М.: Наука, 1991. – 208 с. 568. Івайтхевська О. Проблеми адвокатської таємниці // Юридична газета – 15 травня 2012 – № 20.

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЮРИСДИКЦІЇ МІСЦЕВИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ З РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВопорушення

КАЛАШНИК О. А.

*аспірант кафедри організації судових і правоохоронних органів
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

В умовах нестабільності законодавства, ускладнення суспільних відносин та зростаючої кількості справ один і той же суддя місцевого загального суду не може одночасно справлятися, всесторонньо та з дотриманням засад і правил судочинства розглянути кримінальну справу, справу про адміністративне правопорушення, адміністративну чи цивільну позовну заяву. З огляду на зазначене, виникає необхідність пошуку можливих варіантів зменшення навантаження на суддів цих судів, зокрема шляхом удосконалення їх юрисдикції з розгляду справ про адміністративні правопорушення.

До підвідомочості місцевих загальних судів віднесено розгляд так справ про адміністративні правопорушення, за які передбачено накладення адміністративного стягнення у вигляді оплатного вилучення предмета, який став знаряддям винищення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, конфіскації, позбавлення спеціального права, наданого даною громадянину, громадянці, позбавлення спеціального права, наданого даною громадянину, громадянці, громадянці або вираження робіт, адміністративного арешту, штрафу у значно більшому розмірі порівняно з санкціями інших статей Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також усі справи про адміністративні правопорушення, винісені особами від шістьох до вісімнадцяти років. Юрисдикція місцевих загальних судів щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення визначена у статті 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1].

На сьогодні до компетенції місцевих загальних судів віднесено розгляд великої кількості справ про посягання на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, встановлений порядок управління, у той час як на момент прийняття Кодексу про адміністративні правопорушення суди розглядали справи до 8 складів адміністративних проступків [2, с. 278]. Така ситуація пояснюється тим, що судді є найбільш кваліфікованими у професійному відношенні порівняно з уповноваженими особами інших органів державної влади [3, с. 163]. Однак при цьому, на нашу думку, законодавець не врахував, що така ситуація призвела до значного навантаження суддів місцевих загальних судів справами про адміністративні правопорушення. Так, на розгляд у місцевих загальних судах у 2012 році перебувало 1 млн. 18 тис. справ про адміністративні правопорушення, з яких із виснісним постановою було розглянуто 972,3 тис. справ або 91,4 % від загальної кількості [4, с. 36].

На зазначене неодноразово звертала увагу Карпанова Н. та зазначала, що суди вважали не повинні вирішувати справи про адміністративні проступки та накладати адміністративні стягнення, оскільки вони у такому разі діють не як органи правоохоронних органів, а як адміністративні органи [5]. Про необхідність позбавлення суддів місцевих загальних судів повноважень розгляду справ про адміністративні правопорушення інколи висловлював Онопенко В., який вважав доцільним залишити за громадянами лише право оскаржувати до суду рішення адміністративного органу у разі, якщо вони з ним не погоджуються [6, с. 2]. Зазначені погляди підтримує Папугаліско П.В. та додало пропозицію, що два адміністративні шахи зменшення навантаження на суди національної юрисдикції, а саме: створення укомплектованих особами, які мають юридичну освіту, кваліфікованих органів (товариських судів) або утворення спеціального інституту судів для розгляду справ про адміністративні правопорушення за аналогом судів магистрату у Великобританії чи поліцейських трибуналів у Франції [7, с. 132].

На нашу думку, повністю виключити суди із числа суб'єктів провадження у справах про адміністративні правопорушення не можна, так як за їх винесення постановлення стягнення, що обмежують конституційні права і свободи людини і громадянина та можуть застосовуватися виключно за рішенням суду. Виходячи із них же міркувань не можемо погодитися із Лиготенко О.С., яка пропонує зберегти судову процедуру розгляду справ про адміністративні правопорушення і накладення адміністративних стягнень лише в разі, коли правопорушник не згоден на адміністративну процедуру прийняття рішення по справі, а також коли він бажає оскаржити рішення, прийняте органом державної виконавчої влади [8].

Також вважаємо недоцільним, фінансово затратним та нерациональним створення окремої системи судів для розгляду справ про адміністративні правопорушення, оскільки досягти мети зменшення навантаження на місцеві загальні суди можна шляхом збільшення кількості судів у них.

Не можемо погодитися із пропозицією Зярко О.С. про передачу повноважень щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення адміністративним судам [9, с. 154], оскільки завданням адміністративного судочинства відповідно до ч. 1 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій, що у свою чергу робить неможливим накладення адміністративних стягнень [10].

Найбільш прийнятним вважаємо здійснення удосконалення юрисдикції місцевих загальних судів шляхом обмеження їх повноважень у тій сфері. Так, у літературі пропонується повноваження місцевих загальних судів з розгляду справ про адміністративні правопорушення обмежити лише розглядом тих справ, коли санкцією відповідної статті передбачається можливість застосування арешту або виправних робіт [11, с. 138], стягнення у вигляді конфіскації [12, с. 14] та у вигляді оплатного відлучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення [13, с. 132].

Ми підтримуємо зазначені погляди та вважаємо за необхідне залишити за місцевими загальними судами також повноваження щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, за які передбачено накладення стягнення у вигляді громадських робіт, а також справ про адміністративні правопорушення, що вчинені особами віком від 16 до 18 років. Накладення адміністративного стягнення у вигляді громадських робіт полягає у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у визначеній від роботи чи навчання часе безоплатних суспільно корисних робіт, що у певній мірі обмежує гарантоване ст. 43 Конституції України право на працю, що того ж в Основному Законі прямо передбачено, що не вважається примусовою працею робота чи служба, що виконується саме за рішенням суду.

В обурюючому необхідності записання за місцевими загальними судами повноважень щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, винятки особами від 16 до 18 років, хочемо зазначити, що саме під час судового розгляду справи існують додаткові гарантії права незалежного правосуддя на законі, забезпечується виховний і запобіжний вплив на нього суду, найбільш повно з'ясовуються причини вчинення протиправного діяння, характер особистих правопорушень, його поведінка, умови проживання, виховання, навчання чи роботи, що, на нашу думку, безумовно матиме позитивний вплив на несповодування правопорушника і попередить вчинення ним протиправних діянь у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон Української РСР від 07 грудня 1984 року № 7083-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122

2. Соборний О.М. Особливості діяльності судді у провадженні в справах про адміністративні проступки / О.М. Соборний. – Держана і право: 36, наук. праць. Серія: Юридичні і політичні науки. – 2009. – Вип. 46. – С. 277-283

3. Хорошах Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія / Н.В. Хорошах. – Київ. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 171 с.

4. Аналіз стану здійснення судочинства судами загальної юрисдикції у 2012 р. (за даними судової статистики) // Вісник Верховного Суду України. – 2013. – № 6 (154). – С. 20-41

5. Третя щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ombydsman.gov.ua/pubs/sgs/sgs07022011/Dorovi3.pdf>

6. Концептуальні підходи щодо подальшого здійснення судово-правової реформи // Вісник Верховного суду України. – 2006. – № 11(75). – С. 2-6

7. Папталієнко П.В. Адміністративне судочинство в Україні та країнах Європи: порівняльний аспект / П.В. Папталієнко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2010. – № 3. – С. 127-133

8. Лиготенко О.С. Адміністративна відповідальність в системі юридичної відповідальності: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.С. Лиготенко. Київ, паш. публ. gov.ua/sgs-bn/sgs64r_81/sgs64r_81.pdf

9. Зярко О.С. Правосуддя в кримінальних справах в Україні: шляхи реформування або яку систему кримінальних судів потребує Україна / О.С. Зярко. Київ: Інститут Української академії банківської справи. – 2012. – № 1(6). – С. 153-157

10. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 липня 2005 року № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст. 446

11. Ползніський Ю.С., Донежан В.В. Актуальні проблеми судової реформи та шляхи їх вирішення / Ю.С. Ползніський, В.В. Донежан // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – О. 2005. – Т. 4. – С. 136-147

12. Кивалов С.В. Українська юстиція на шляху до європейських стандартів / С.В. Кивалов // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 6. – С. 12-16

13. Савда О.Г. Адміністративні суди в Україні: стан та перспективи розвитку: Монографія / О.Г. Савда. Л.: Спід. – Одеса: Фенікс, 2011. – 207 с.

ОПТИМІЗАЦІЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ НА ПРАЦЮ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

НАВЛІНЧУК В. А.

здобувач

Національна академія прокуратури України
м. Київ, Україна

Стаття 10 Закону України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року № 1/90-XII вказує, що Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори з метою підвищення ефективності протидії злочинності та корупції виконують діяльність, правоохоронних органів з питань протидії злочинності та корупції.